

Tomor Barnabás: Bass-sound

Kísérletező basszusgitáros, aki több műfajban is járatos a jazztól a világzenén át a rockig. Kísérletezik a hangzással, pedálboardja emberetelenül nehéz, de mégis benne felesleges, töltelék pedál. A basszusgitárhangzásokról és kísérletezéseiről faggattuk Tomor Barnabást.

Basszusgitár soundodról cseverésszünk. Kévs olyan basszeros van az országban, aki komolyan belemélyedt az effektekbe. Te ezek közé tartozol. Miért, és mikor kezdődött?

Valamikor a '90-es évek elején láttam Krzysztof Scieranski-t a Magyar Televízióban, aki egy kiváló lengyel basszusgitáros és az effektezés igazi mestere. Addig én még ilyesmit nem hallottam, hogy egy basszusgitáros egyedül szólal meg loop station és delay segítségével, és akkor még számomra ismeretlen egyéb effektekkel. Nagy hatással volt rám, ez volt az első villámcsapás. Nemsokára az első zenekarban próbálhattam ki effekteket, az egyik egy Boss Bass Equalizer, a másik egy Boss Octave pedál volt. Ez a fajta hangzás nem fogott meg igazán. Ebben az időszakban nem kerestem tudatosan egy hangzást, inkább csak felkeltette minden olyan az érdeklődésemet, ami a basszusgitár hangját megváltoztatta. A későbbiekben megismerkedtem a delay és chorus pedálokkal is, amik igazán befolyásolták a saját hangzásvilágom kialakulását. Ekkor még zenekarban nem használtam effekteket és még sok mindent meg kellett tanulnom a basszusgitározáshoz. Összefoglalva: legjobban az újító basszusgitárosok hatottak rám, mint Pastorius vagy Scieranski, de a jazz-rock korszak kísérletező szeleme is megfogott. Valahogy így kezdődött.

Kinek a basszus-soundja tetszett a legjobban?

Nem volt olyan, hogy kizárólag egy valaki sound-ja tetszett volna. Nagyon sokféle basszusgitár hangzás, sokféle basszusgitározás, rengeteg hangszer és zenei műfaj tetszik. Az előbb említett Krzysztof Scieranski, Jaco Pastorius és Stanley Clarke basszusgitározása vannak rám a legnagyobb hatással. Akiiktől még basszusgitározásban sokat tanul-

tam és nagyon jó zenéssel örvendeztetek meg: Flea, Richard Bona, Viktor Bailey, John Patitucci, Marcus Miller, Charnett Moffett, Victor Wooten, Alphonso Johnson, Brian Bromberg, Orszácky Jackie, Tóth Tamás, effektezésben II. Lengyelfi Miklós és hát még sorolhatnám. Nemcsak basszusgitárosok vannak hatással a hangzásomra és a zenei gondolkodásomra, hanem egyéb más hangszerek is. Miles Davis trombitálása és zenéje. Jimi Hendrix, Pat Metheny, Joe Satriani, Mohai Tamás gitározása és zenéje. Sorolhatnám a jobbnál jobb zenészeket és zenekarokat, de akiket kiemeltem extra nagy hatással vannak rám. Amikor kezdett komolyodni a basszusgitározáshoz való hozzáállásom, '96-ban láttam egy VHS felvételen Scieranski '91-es nagykanizsai koncertjét, na akkor megint kaptam egy fejlődést, nem is kicsit. Ezekben az években hallgattam a legtöbb Pastorius-t is, és ezekben az években ismerkedtem meg számos jazz lemezzel. Ebben az időben ismertem meg Mohai Tamás gitározását és zenekarait, nagy hatással van rám a mai napig. Igyekszem mindig ott lenni a koncertjein. Nagyon sok zenei hatás ért a '90-es években, de csak a

második felében határoztam el, hogy effekteket is fogok használni.

Hogyan csaptál bele az effektezésbe? Mi volt az első pedál?

Multieffektekkel kezdődött, de nem volt jelentős. Arra viszont jó volt, hogy kikapaszthaljam milyen effektekre van szükségem. Az első egy Zoom, a második egy Digitech multieffekt volt. Nem tartott sokáig ez az időszak, mert hamarosan a compact és twin pedálok felé vettem az irányt. Amit

biztosan tudtam már, hogy chorus-t, delay-t, distortion-t és loop stationt fogok használni, és valamiféle hangmagasság eltolót is. **Hogyan fejlődött a board, amíg eljutott erre a szintre?** A legfontosabb szempont az volt, hogy a natúr hangzás és az effektezett hangzás harmóniában legyenek egymással. Elkezdtem ismerkedni a pedálokkal és azt is kiderítettem, hogy a rám hatással lévő basszusgitárosok milyen cuccokat használnak. Az is egy szempont volt, hogy ne másolat készüljön, hanem úgy szólaljak meg, ahogy azt elképzeltem, ahogy azt hallottam. Az első pedáljaim: Boss DD-6-os delay, Boss CEB-3-as chorus, amit váltott a Boss CE-20-as, míg végre megtaláltam a megfelelőt egy MXR Stereo Chorus-ban, és ami a legfontosabb volt egy Boss RC-20XL Loop Station. A Boss DD-6-os könnyű szülés volt, mivel Rónai Zsolti barátomat próbáltam ki elsőként, és egyből meggyőződtem. A Boss CEB-3-as azért nem vált be, mert egy dúsabb, markánsabb chorus-t szerettem volna. A Boss CE-20-as több chorus modelt tartalmazott, 4 program lehetőséget, több extrát is, de változatlanul nem tetszett a hangzás, Szerettem volna egy olyan pedált amivel nincs sok szöszölés és végre tetszik is. Tudtam, hogy Bona MXR Stereo Chorus-t használ, meg utána is néztem a pedálnak, és nem sok gondolkodás után le is cseréltem a Boss CE-20-t. Az MXR az első használat után bevált és elkönnyvettem, hogy megtaláltam hosszútávra a megfelelőt. Minden pedálról a neten tudakozódtam vagy zenész barátaim segítségét kértem, és amikor már belemerültem igen hamar tudtam mire lesz szükségem. Az elsők között szereztem még be a Boss TU-2-t, mivel szükségem volt egy nagyon jól használható hangolóra, egy Boss LMB-3-as limiter pedált is, mert akkor úgy éreztem kontrollálni kell a kiugró hangokat, de idővel mikor rátaláltam a megfelelő beállításra, azóta segít az egyenletes jelszint biztosításában. Mivel szükségem volt egy gitár sound jellegű dologra bővítettem a szettet egy Whammy 4-el és egy Boss DS-2-el, ami nekem nagyon bevált. Szintén Rónai Zsolti barátom régebbi Whammy pedálját és használaton kívüli DS-2-ét próbáltam ki. Előzőleg már multieffekten próbálkoztam hasonló hangzással, de az kissé műanyag volt, legalábbis a basszusgitárnak nem kedvezett, így a Whammy+torzító nagyon bejött. Hamar kiderült kevésnek bizonyult egy Boss DD, mert szükségem volt rövid és hosszú delay-re is, ekkor vettem egy Boss DD-3-t. A rövid delay-t szólózásban, néha kíséretben is használom, a hosszú delay-t főleg a gitár sound jellegű hangzásomnál. Mindig is szerettem volna valami egyedi megszólalást és akkor kezdtem érdeklődni a gitár szintetizátor iránt. Nagyon hamar megtetszett és vettem egy Roland GR-20-t, amin elkezdtem játszogatni még csak otthon, de rövid idő múlva már a számainkba is használtam. Ebben az esetben Bona, Scieranski és Metheny hatása győzött, mert tőlük halottam elsőként midis dolgokat. Szükségem volt még egy reverb pedálra, ami a chorussal együtt erősíti a fretless hangzást, ekkor építettem a szettbe a Boss RV-5-t. Azt, hogy melyik effektet, hogy kössem sorba szerencsére egyszerű volt. Kicsit kutattam és segítséget is kaptam barátoktól. Végül is az internet, a sajjáról-szájra információk, a személyes tapasztalat és a belső késztetés segítettek, hogy ezt összerakjam. A szállítást kellett megoldani, ezért csináltattam egy könnyűszerkezetű táskát, amiben idővel sikerült a leggazdaságosabban bepakolni a pedálokat és súlyban sem jelentős a plusz. Később jött egy jó vétel és megvettem egy Boss RC-50-es loop station-t is, ami nagyobb lehetőséget biztosít, mint az RC-20XL.

Ennyi pedálnál a zaj már megoldandó probléma gondolom. ..?

Egyszer kipróbáltam zajszűrő pedált régebben, de nem igazán tetszett. Nem volt akkora zavaró tényező a zaj, hogy indokoltá váljon a használata. A Jazz Bass hátsó pick-up kissé zajos, de nagyon ritka esetben válik zavaróvá. Az Ibanez Studio Bass aktív elektronikás zaj mentes hangszer. Szerencsére a pedálsor sem zajos.

Hangszerek, erősítők?

Hangszereim: Fender Jazz Bass Fretted, Ibanez Studio Bass Fretless, Ibanez Soundgear Piccolo. Az erősítóm egy Ampeg B3-as combó, és most ismerkedek egy ProLude BHV 460-as erősítő fejjel, amit mihamarább szeretnék koncerteken használni. A bogarat Gáspár Péter hangszerész barátom ültette a fülembe a ProLude kapcsán, aki amúgy hangszereim doktora is. Kiváló hangszerész, nagy segítője hangszer és erősítő tesztek létrejöttének. Visszatérve... Nagyon szeretem az Ampeg féle hangzást, de szerettem volna váltani egy nagyobb teljesítményű fejre, ami most már indokoltá is vált főleg, hogy két zúzós gitárossal is játszom. Az 1983-as Fender JB volt az első. Nagyon kényelmes hangszer és nagyon szeretem. Sok évig csak rajta játszottam, de szerettem volna már egy fretless és egy piccolo basszusgitárt is. Az 1981-es Ibanez Studio Bass-t bundos hangszerként vásároltam, amit pár nap múlva átalakítottak fretless-é. Ezt a hangszeret is nagyon megszerettem, igen egyedi a hangzása. Ami fontos volt a számomra, hogy mindenképpen '70-es vagy '80-as években gyártott hangszert használjak. Oka talán az, hogy azokban az időkben készült basszusgitáros lemezek hatnak rám a legjobban. Persze a modern idők hangszerei között is vannak amik nagyon tetszenek, de hozzám ez a hangzásvilág áll közel. Amit még megemlítenék, hogy Stanley Clarke hatása miatt csak idő kérdése volt, hogy létrehozok egy piccolo basszusgitárt. Jelenleg egy 1990-es Ibanez Soundgear tölti be ezt a szerepet, melyet a már említett Gáspár Peti rakott rendbe eltalálva a legjobb húrnyomást. Még koncerteken nem használom, de már folyamatban van az erre megfelelő zenekar összehozása.

Milyen zenekarokban játszol? Melyik zenekarokban milyen effekteket és hangszereket használasz?

Az effektboard-ot minden formációban használom, de nem ugyanazzal az intenzivitással. Viszont minden formációban van egy vagy két olyan téma, ami csak basszusgitár és loop használatára épül. Első saját zenekarom a Bass Loco, itt főleg a Fender JB-en játszom. A Tomor Barnabás Trióban, és a Bad Mojo-ban is inkább a JB-t használom, de vannak kivételek, például: fesztiválok, számomra fontosabb klubkoncertek, ahova az Ibanez fretless-t is viszem. Van egy új formációnk Kardos Danival és Molnár Danival: a Kardos-Tomor-Molnár Trió, itt mindkét hangszeret használom.

Következő koncertjeid?

Február 2. Bass Loco és Smárton Trió a Mika Tivadar Mulatóban, február 11. Kardos-Tomor-Molnár Trió és Butterfly Effect a Sirályban, február 20. Tomor Barnabás Trió a Szférában, március 2. Bass Loco és Smárton Trió a Sirályban, március 13. Kardos-Tomor-Molnár Trió a Szimpla Kertben, március 15. Tomor Barnabás Trió- és április 19. Kardos-Tomor-Molnár Trió a Lámpásban.

GT

fotó: Raffay Zsófi

BarnabasTomor.com, BassLoco.com, BadMojo.hu, Facebook.com/TomorBarnabasTrio, Facebook.com/KardosTomorMolnarTrio és YouTube.com/BarnabasTomor.